

Kompetansestrategi for Trøndelag

Høringsvar fra Voksenopplæringsforbundet (Vofo) Trøndelag

Frivillig sektor sitt arbeid er kjent og får ofte god anerkjennelse for sitt arbeid med å skape et samfunn der beboerne trives, utvikles og skaper verdier. Studieforbundene er organisasjonsleddet som har kompetanserollen innen frivillig sektor og representerer et bredt spekter av kurs -og opplæringsaktivitet. I Trøndelag ble det i 2017 registrert 152 045 studietimer. Vofo er paraplyorganisasjonen for studieforbundene.

Vofo Trøndelag mener Kompetansestrategien i all hovedsak er et godt dokument, og gir et godt utgangspunkt for å utarbeide handlingsprogram. Vofo Trøndelag ønsker i denne uttalelsen å belyse noen overordnede punkter, for deretter å komme med noen mer konkrete innspill.

Arbeidsliv (eks. s. 8)

Begrepet arbeidsliv er naturlig nok et sentralt begrep i strategien. Vofo er opptatt av hva som legges i dette begrepet, noe strategien selv viser til på s.8 med setningen:

I strategien brukes begrepet arbeidsliv. Dette begrepet kan også omfatte næringsliv og samfunnsliv.

Arbeidsdagen er 8 timer, mens i et døgn er det 24 timer. Det er viktig at også disse timene fylles med noe meningsfullt for arbeidstagerne eller de som er arbeidssøkende. Det er viktig for folk at de har gode liv også utenfor de timene de er på jobb. Hvis folk skal trives på den plassen de bor, eller bedrifter er ute etter nye arbeidstagerer er det sentralt at de har en god og meningsfull tilværelse også i de timene de ikke er på jobb. I dag er det ikke nødvendigvis nok å lokke med god lønn, det er helheten som gjelder. Vofo stiller dermed spørsmålene:

Når menes det arbeidsliv, og når menes det samfunnsliv? – og er det egentlig mulig å skille?

Vofo sin holdning til dette er at det er vanskelig å skille arbeidsliv fra samfunnsliv. Når det står: *Alle som har mulighet skal inkluderes i arbeidslivet*, så må det bety at vi har et mål om at de samtidig inkluderes i samfunnslivet.

Integrering/inkludering (eks. s. 9)

Frivilligheten har over mange år jobbet med å hindre utenforskap og Vofo vil støtte opp om fokuset på integrering i strategien. Samtidig er det viktig å sikre at begrepet inkludering – integrering ikke bare blir knyttet til innvandring. Det er flere grupper i samfunnet som opplever å ikke alltid være inkludert, eks. funksjonshemmede. Vi vil også peke på at det kan være like viktig å hindre utenforskap/ekskludering som at vi skal integrere.

Livslang læring (eks. s. 9 og 14)

Livslang læring er fundamentet for Voksenopplæringsforbundet og studieforbundene. I høringsrunden til Trøndelagsplanen spilte Vofo Trøndelag inn ønske om at begrepet skulle tas inn i planen. Innspillet ble ikke tatt inn i Trøndelagsplanen, men *livslang læring* er nå nevnt ved flere anledninger i Kompetansestrategien. Dette ser vi som veldig positivt. Studieforbundene jobber med voksne, noe som korresponderer godt ifht strategien målgruppe og avgrensing s. 8:

Målgruppe for kompetansestrategien i Trøndelag er hovedsakelig den voksne befolkningen, og deres behov for kompetanseutvikling.

Det er viktig å opprettholde fokuset på de voksne, slik at vi ikke glemmer disse til fordel for opplæring i den videregående skole.

Kommentarer til kapitlene

Kap. 1 – Innledning

Målgruppe og avgrensing av strategien (s. 8), siste setning: *Dette fordi bare 3% av arbeidsstyrken er ny arbeidskraft direkte fra utdanningsinstitusjon.* I neste avsnitt står: *Framtidig kompetanse må hovedsakelig bygges hos de som allerede er i arbeidslivet.* Hvis ikke disse to avsnittene sees i sammenheng, kan den siste setningen virke avgrensende, altså at man fortrinnsvis jobber med fokus på de som allerede er i jobb og dermed mister fokus på de som i dag ikke er i arbeid, noe som vil stå i kontrast til strategiens mål om at *alle som har mulighet skal inkluderes i arbeidslivet.*

Kap. 3 – Gode valg for den enkelte og samfunnet

Mange trenger å lære på andre arenaer enn de videregående skolene. Vi har 14 studieforbund, 550 medlemsorganisasjoner og enda flere lokale lag som kan være nettopp slike arenaer. AOF og Folkeuniversitetet er de av våre studieforbund som driver mest med målrettet opplæring innen basiskompetanse, og fagutdanninger/opplæring. Det er viktig at de som driver med karriereveiledning kjenner til frivillighetens mulighet for å bidra med kompetanse gjennom studieforbundene. Vi mener videre at karriereveiledning hører til i handlingsplanen.

Kap. 4 – Utdanningssystem som bidrar til tilstrekkelig og relevant kompetanse og arbeidskraft

Et lokalsamfunn vil ha de samme behovene for arbeidskraft i bredde som byene, men ikke det samme omfanget (s. 21). Det er behov for tilbud til kompetanseheving/kompetansebygging i lokalsamfunn utenfor byene og de største kommunesentraene. Studieforbundene med sine lokale lag kan være en medspiller for å få i gang kompetansehevende tiltak også å små lokalsamfunn.

Det er viktig å se utdanningssystemet i sammenheng (s.22). De voksne har passert dette nivået, og trenger basiskompetanse via andre arenaer. Vofo vil applaudere delkapittel 4.4, her ser vi mange av studieforbundenes fokusområder godt ivaretatt.

Mens vi applauderte delkapittel 4.4, savner vi at frivilligheten er nevnt i delkapittel 4.5. Vofo vil anbefale at man stimulerer til økt og målrettet samarbeid med studieforbund, frivillige og ideelle organisasjoner om lavterskeltilbud tilpasset voksne, og spesielt for sårbare grupper. Vi vil også anbefale at det stimuleres til brobygging mellom læring i utdanningssystem, i arbeidslivet og i samfunnslivet. **Vi ønsker at disse momenter tas inn som eget/egne kulepunkt eller som tillegg til noen av de som står i kap. 4.5, s. 24. evt. tas inn under kap. 5.3.**

Kap. 5 – Læring i arbeidslivet og god bruk av kompetanse

Forskning viser at det er de med høy utdanning som søker etter- og videreutdanning, ikke de med svake grunnleggende ferdigheter (s. 26). Dette viser at det er behov for tillitsvalgte som kan fange opp enkeltpersoner og vise dem at det finnes muligheter. Det samme gjelder for små bedrifter i distriktene, som er mer sårbare enn større bedrifter ifht omstillinger. Her vil det også være behov for lokale krefter som er nært på (kap. 5.2).

På side 30 er studieforbund og frivilligheten omtalt i eget punkt – flott! *Studieforbund og andre frivillige organisasjoner er viktige læringsarenaer som kan styrke interessen og motivasjonen for kompetansetiltak.*

Kompetanseforumer

Vofo Trøndelag har tro på at de regionale kompetanseforaene blir sentrale i arbeidet med å realisere handlingsprogram og nå målene i kompetansestrategien. Det er viktig for Vofo å understreke at frivillig/ideell sektor har en rolle å spille i disse foraene og at studieforbundene er viktige utdanningsaktører når det gjelder formell så vel som ikke-formell opplæring både i og utenfor arbeidslivet.

Frivillighetens rolle

Vofo Trøndelag ønsker å være en bidragsyter i arbeidet med å nå målene i Kompetansestrategi for Trøndelag. I tillegg ser vi viktigheten av å gi tillitsvalgte (i bred forstand) kurs og kompetanseløft for å drive organisasjonene, samt og å utføre de oppgavene mange frivillige påtar seg. Det handler om kvaliteten vi ønsker å ha på frivillig sektor. Det skaper bolyst i regionene og en mulighet for arbeidslivet til å rekruttere nødvendig arbeidskraft og personer med riktig kompetanse, eller en grunnkompetanse og motivasjon for å tilegne seg kompetanse for fremtiden i samfunn- og arbeidsliv

- *Frivilligheten bidrar til «Ett sted å bo og trives – der bedrifter kan rekruttere arbeidskraft»*
- *Frivilligheten er avhengig av kompetansepåfyll – det handler om kvaliteten vi ønsker å ha på samfunnets frivillighetstjenester*